

НАРЕДБА № 9 от 16.03.2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели

Издадена от министъра на здравеопазването, министъра на регионалното развитие и благоустройството и министъра на околната среда и водите, обн., ДВ, бр. 30 от 28.03.2001 г., изм., бр. 87 от 30.10.2007 г., в сила от 30.10.2007 г., изм. и доп., бр. 1 от 4.01.2011 г., изм., бр. 15 от 21.02.2012 г., в сила от 21.02.2012 г., изм. и доп., бр. 102 от 12.12.2014 г.

Раздел I Общи положения

Чл. 1. (1) С тази наредба се определят изискванията към качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.

(2) Наредбата има за цел да защити здравето на хората от неблагоприятните ефекти на замърсяването на питейната вода, като регламентира изискванията към качеството и безопасността ѝ.

Чл. 2. (1) Тази наредба не се прилага за:

1. натурални минерални води, определени като такива от компетентните държавни органи, съгласно действащите нормативни актове;

2. (изм. - ДВ, бр. 1 от 2011 г.) води, които са лекарствен продукт по смисъла на Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина;

3. вода, чието качество не влияе нито пряко, нито косвено върху здравето на потребителите и която е предназначена само за технически цели в обществени и производствени обекти и няма техническа възможност за връзка с разпределителната система на питейната вода;

4. водата от индивидуални и обществени местни водоизточници, освен ако тя не се използва за търговска или социална дейност, с цел питейна употреба.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 1 от 2011 г., бр. 102 от 2014 г.) Органите на Държавния здравен контрол (ДЗК) информират заинтересованото население във всички случаи по ал. 1, т. 4, като във възможно най-кратък срок дават необходимите препоръки за всички възможни мерки, които могат да се предприемат за недопускане на риск за здравето при ползване на водата, както и при наличие на потенциална опасност за човешкото здраве.

Раздел II Общи задължения

Чл. 3. (1) Водоснабдителните организации са длъжни да предприемат всички необходими мерки, за да осигурят снабдяването на населението с безопасна и чиста питейна вода.

(2) По смисъла на наредбата питейната вода е безопасна и чиста, когато:

1. не съдържа микроорганизми, паразити, химически, радиоактивни и други вещества в брой или концентрация, които представляват потенциална опасност за здравето на човека;

2. (изм. - ДВ, бр. 1 от 2011 г.) отговаря на минималните изисквания, определени в приложение № 1, таблици А и Б; и

3. (изм. – ДВ, бр. 102 от 2014 г.) са изпълнени изискванията на чл. 5 - 10 и чл. 13.

(3) Водоснабдителните организации предприемат всички необходими действия, за да не се допусне вторично влошаване на качеството на питейната вода при ремонт на водоснабдителни системи, режимно водоснабдяване и при пускане в експлоатация на нови водоизточници.

(4) С цел предпазване на водата за питейно-битови цели от замърсяване около питейните водоизточници и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване задължително се създават санитарно-охранителни зони съгласно Наредба № 3 за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди (ДВ, бр. 88 от 2000 г.).

Чл. 4. (Доп. – ДВ, бр. 102 от 2014 г.) Изпълнението на изискванията на тази наредба не трябва да допуска пряко или косвено влошаване на съществуващото качество на питейната вода по показатели, които имат отношение към здравето, както и увеличаване замърсяването на природните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване.

Чл. 4а. (Нов - ДВ, бр. 1 от 2011 г.) (1) В населени места с изградена и функционираща водоснабдителна система доставяне на вода за питейно-битови цели с цистерни се допуска по изключение и за ограничен период от време в случаи на бедствия и аварии, водещи до прекъсване на водоподаването или до силно влошаване качеството на питейната вода, както и при режимно водоснабдяване.

(2) При изпълнение на задълженията по ал. 1 водоснабдителните организации са длъжни да предприемат необходимите мерки доставяната с цистерни вода да отговаря на всички изисквания на наредбата и да не създава риск за здравето на потребителя.

Раздел III

Изисквания към качеството на питейната вода

Чл. 5. (1) Питейната вода трябва да отговаря на стойностите на показателите, определени в приложение № 1, таблици А, Б, В и Г.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 1 от 2011 г.) Стойностите на показателите от приложение № 1, таблици В и Г, служат за целите на постоянния и периодичен мониторинг и за изпълнение на задълженията по чл. 10.

Чл. 6. (1) Стойностите на показателите по приложение № 1 трябва да бъдат спазени на следните места:

1. за вода, доставяна чрез водоснабдителната мрежа - на мястото на изтичането ѝ от крана при консуматора;

2. за вода, доставяна в цистерна - на мястото на изтичането ѝ от цистерната;

3. за вода, предназначена за продажба в бутилки, кутии или други опаковки - на мястото на бутилиране или наливане на водата в кутии или други опаковки;

4. (изм. - ДВ, бр. 1 от 2011 г.) за вода в обекти за производство на храни - на местата, където тя се използва в производствения цикъл.

(2) (Доп. – ДВ, бр. 102 от 2014 г.) Задълженията на водоснабдителните организации по предходната алинея, чл. 3, ал. 1 и чл. 10, ал. 2 се считат за изпълнени, когато се докаже, че в резултат на състоянието на вътрешната разпределителна система и/или на поддръжката ѝ е налице несъответствие между качеството на водата, доставяна чрез водоснабдителната мрежа, и показателите по приложение № 1.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 1 от 2011 г.) Собствениците и/или ползвателите на обекти с обществено предназначение, като детски и учебни заведения, лечебни заведения, заведения за обществено хранене и др., при които несъответствията с изискванията за качеството на водата, доставяна чрез водоснабдителната

мрежа, се дължат на вътрешната разпределителна система, са длъжни да предприемат необходимите мерки за привеждане качеството на питейната вода в съответствие с показателите по приложение № 1.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 1 от 2011 г., изм. и доп., бр. 102 от 2014 г.) В случаите по ал. 2, когато поради състоянието и/или поддръжката на вътрешната разпределителна система има риск качеството на водата по чл. 6, ал. 1, т. 1 да не съответства на показателите по приложение № 1:

1. водоснабдителните организации са длъжни да информират собствениците на имоти за възможните за предприемане мерки за отстраняване на несъответствията с цел намаляване или предотвратяване на риска;

2. (доп. – ДВ, бр. 102 от 2014 г.) водоснабдителните организации въвеждат подходящ метод за обработка и технологии за пречистване на водата преди разпределението ѝ във водопроводната мрежа с оглед промяна естеството или свойствата на водата и редуциране или отстраняване на риска от възникване на отклонения при потребителите;

3. (изм. и доп. – ДВ, бр. 102 от 2014 г.) водоснабдителните организации по подходящ начин дават информация и съвети на засегнатите потребители за всички други допълнителни действия, които те трябва да предприемат, за да се постигне корекция на отклоненията при крайния консуматор.

Раздел IV

Мониторинг

Чл. 7. (1) (Изм. – ДВ, бр. 102 от 2014 г., по отношение на изречение второ - в сила от 28.11.2015 г.) Водоснабдителните организации провеждат или възлагат извършването на постоянен и периодичен мониторинг по показателите по приложение № 1 с цел да се провери дали водите, предлагани на потребителите, отговарят на изискванията на наредбата, и по специално, че не превишават максималните и параметричните стойности, определени в съответствие с изискванията на приложение № 1, както и да се проследи ефективността на провежданата обработка и дезинфекция. Лабораторните изпитвания за целите на мониторинга се извършват или възлагат на акредитирани лаборатории по БДС EN ISO/IEC 17020:2012 "Оценяване на съответствието. Изисквания за дейността на различни видове органи, извършващи контрол" или БДС EN ISO/IEC 17025:2006+AC:2006 "Общи изисквания относно компетентността на лабораториите за изпитване и калибриране (ISO/IEC 17025:2005+Cor.1:2006).

(2) (Изм. - ДВ, бр. 1 от 2011 г., бр. 15 от 2012 г., в сила от 21.02.2012 г.) Постоянният мониторинг обхваща минимума показатели по приложение № 2, таблица А, и се допълва при необходимост с актуални за региона показатели със съвместно решение на водоснабдителните организации и регионалните здравни инспекции (РЗИ).

(3) Периодичният мониторинг включва всички показатели по приложение № 1, таблици А, Б, В и Г.

(4) В случаите, когато дезинфекцията е етап на подготовката или разпределението на питейната вода, системно се извършва проверка на ефективността по остатъчния дезинфектант и микробиологичните показатели, съгласно приложение № 2, таблица А. Прилаганата схема за обработка на питейната вода трябва да свежда до минимум възможността от замърсяването ѝ с вторични продукти на дезинфекцията.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 1 от 2011 г., изм. и доп., бр. 102 от 2014 г., в сила от 28.11.2015 г.) Минималната честота за вземане на проби и изпитване се определя съгласно приложение № 2, таблици Б.1 и Б.2. За радиологичните показатели по приложение № 1, таблица Г. 1 и Г. 2 честотата на мониторинга се определя съгласно изискванията на приложение № 2а.

(6) (Нова – ДВ, бр. 102 от 2014 г.) За водата по чл. 6, ал. 1, т. 3 мониторингът се извършва, без да се засягат принципите на Системата за анализ на опасностите и критичните контролни точки (НАССР) съгласно Регламент (ЕО) № 852/2004 г. на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно хигиената на храните (обн., ОВ, L 139 от 2014 г.), както и принципите за официален контрол, предвидени в Регламент (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно официалния

контрол, провеждан с цел осигуряване на проверка на съответствието със законодателството в областта на фуражите и храните и правилата за опазване здравето на животните и хуманното отношение към животните (обн., ОВ, L 165 от 2014 г.).

Чл. 8. Органите на ДЗК проверяват чрез постоянен и периодичен мониторинг съответствието на подаваната към консуматорите питейна вода по показателите за качество, определени в приложение № 1, и честота, определена съгласно разработените програми за мониторинг по реда на чл. 9, ал. 1, но в размер не по-малък от 50 % от посочените изисквания в приложение № 2, таблици Б.1 и Б.2.

Чл. 9. (1) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2012 г., в сила от 21.02.2012 г., бр. 102 от 2014 г., в сила от 28.11.2015 г.) В изпълнение на задълженията по чл. 7 и 8 водоснабдителните организации и РЗИ съвместно разработват програми за мониторинг на питейните води, които по обхват и честота отговарят на минимума изисквания по приложения № 2, 2а и 2б и са съобразени със специфичните регионални условия.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2012 г., в сила от 21.02.2012 г.) В случаите, когато от мониторинга на най-малко две последователни години се докаже, че по отделни показатели качеството на водата е постоянно и стойностите на показателите са под определените в приложение № 1 изисквания и ако не съществуват условия за влошаване на качеството на водата, водоснабдителните организации и РЗИ могат да намалят броя на пробите за съответния показател от приложение № 2, таблица Б.1, но с не повече от 50 %.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2012 г., в сила от 21.02.2012 г.) По съвместна преценка на водоснабдителните организации и РЗИ, основана на убедителни данни от предходни изследвания, че няма вероятност даден показател да присъства в концентрация, превишаваща изискванията за качество, за определен период от време той може да бъде изключен от периодичния мониторинг.

(4) (Нова – ДВ, бр. 102 от 2014 г., в сила от 28.11.2015 г.) Алинеи 2 и 3 не се прилагат за показателите по приложение № 1, таблици Г. 1 и Г. 2, за които се прилагат изискванията по приложения № 2а и 2б.

(5) (Нова – ДВ, бр. 102 от 2014 г., в сила от 28.11.2015 г.) Без да се засягат разпоредбите на Наредбата за основните норми за радиационна защита, приета с ПМС № 229 от 2012 г. (ДВ, бр. 76 от 2012 г.), мониторинговите програми по ал. 1 по отношение на радиологичните параметри се разработват така, че да се гарантира, че в случай на несъответствие с параметричните стойности:

1. се прави преценка дали установеното несъответствие представлява риск за човешкото здраве, който да налага предприемането на действия, и;

2. в случай на необходимост се предприемат коригиращи действия с цел подобряване на качеството на водата до равнище, отговарящо на изискванията за защита на човешкото здраве от гледна точка на радиационната защита.

(6) (Предишна ал. 4 – ДВ, бр. 102 от 2014 г., в сила от 28.11.2015 г.) Определеният брой проби трябва да се вземат, равномерно разпределени по време и място.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2012 г., в сила от 21.02.2012 г., предишна ал. 5, бр. 102 от 2014 г., в сила от 28.11.2015 г.) Пунктовете за вземане на проби се определят съвместно от водоснабдителните организации и РЗИ на местата съгласно чл. 6, ал. 1. Когато водата се доставя чрез водоснабдителната мрежа, пунктовете не могат да бъдат по-малко от два за населено място. Проби по отделни показатели за целите на мониторинга на вода, доставяна чрез водоснабдителната мрежа за всяка обособена зона на водоснабдяване, могат да се вземат и от водоизточника, резервоарите или от пречиствателната станция, ако е доказано, че стойността на изследвания показател няма да се повлияе от мястото на вземане на пробата.

(8) (Предишна ал. 6 – ДВ, бр. 102 от 2014 г., в сила от 28.11.2015 г.) Методите за изпитване трябва да отговарят на изискванията, предвидени в приложение № 3, като:

1. за изпитване на микробиологичните показатели от приложение № 1, таблици А и В, се прилагат

методите, посочени в приложение № 3, таблица А;

2. за изпитване на физико-химичните показатели от приложение № 1, таблици Б и В, се прилагат методи, които съответстват на изискванията, посочени в приложение № 3, таблица Б;

3. (изм. - ДВ, бр. 1 от 2011 г., бр. 102 от 2014 г., в сила от 28.11.2015 г.) показателите цвят, мирис, вкус, мътност, общ органичен въглерод, остатъчен свободен хлор, обща твърдост, калций, магнезий, фосфати, цинк се определят по методи, посочени в приложение № 3, таблица В.

(9) (Нова – ДВ, бр. 102 от 2014 г., в сила от 28.11.2015 г.) Работните характеристики и методите за изпитване за радиологичните показатели и радионуклиди трябва да отговарят на изискванията, предвидени в приложение № 2б, т. 3.

(10) (Предишна ал. 7 – ДВ, бр. 102 от 2014 г., в сила от 28.11.2015 г.) В случай на съмнение за присъствие в питейната вода на потенциално опасни за здравето вещества и микроорганизми, за които по приложение № 1 не са определени изисквания, органите на ДЗК извършват съответни проучвания и анализи и при необходимост изискват от водоснабдителните организации провеждането на допълнителен мониторинг.

Раздел V

Отстраняване на несъответствията и ограничаване ползването на питейна вода

Чл. 10. (1) Във всички случаи на несъответствие на качеството на питейната вода с определените по приложение № 1 изисквания водоснабдителните организации незабавно провеждат или възлагат проучване с цел установяване на причината, като своевременно информират органите на ДЗК.

(2) (Изм. и доп. – ДВ, бр. 102 от 2014 г.) Когато независимо от мерките, предприети в изпълнение на общите задължения по чл. 3 и 4, качеството на питейната вода не отговаря на показателите по приложение № 1, съответната водоснабдителна организация предприема приоритетно в най-кратки срокове действия за отстраняване на несъответствието и възстановяване качеството на водата за питейно-битови нужди, като взема предвид наред с останалите обстоятелства и степента, в която е била превишена съответната максимална или параметрична стойност, и потенциалната опасност за здравето. Тези задължения не се отнасят за случаите по чл. 6, ал. 2.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 1 от 2011 г., доп., бр. 102 от 2014 г.) В случай че питейната вода представлява потенциална опасност за здравето поради несъответствие със стойностите на показателите по приложение № 1 или друга причина, органите на ДЗК забраняват подаването на питейна вода или ограничават употребата ѝ, като незабавно уведомяват потребителите за това и им предоставят необходимите съвети. При необходимост могат да се предприемат и други действия за опазване на здравето.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2012 г., в сила от 21.02.2012 г., доп., бр. 102 от 2014 г.) Въз основа на оценката на здравния риск, който произтича от забраната за подаването на питейна вода или ограничаване ползването на питейна вода, водоснабдителните организации и РЗИ преценяват какви конкретни действия трябва да се реализират за опазване здравето на населението, в случаите по ал. 3.

(5) В случай на несъответствие с изискванията от приложение № 1, таблица В, органите на ДЗК преценяват дали съществува здравен риск и изискват от водоснабдителните организации предприемане на действия за възстановяване качеството на питейната вода с оглед защита здравето на потребителите.

(6) Във всички случаи, когато несъответствията представляват опасност за здравето, водоснабдителните организации и органите на ДЗК информират потребителите за предприетите действия.

Раздел VI

Ред за разрешаване на отклонения от изискванията за качество на

питейната вода

Чл. 11. (Изм. - ДВ, бр. 1 от 2011 г.) (1) (Доп. – ДВ, бр. 102 от 2014 г.) В случаите, когато не съществува алтернативна възможност за водоснабдяване и подаване на водата за питейно-битови цели в зоната на водоснабдяване, министърът на здравеопазването може да разреши ползването на вода за питейно-битови цели с отклонение от изискванията по приложение № 1, таблица Б до определена от него максимална стойност, без да се допуска опасност за здравето на потребителите.

(2) Отклонението се разрешава за възможно най-кратък период от време, не по-дълъг от три години.

(3) В края на периода се извършва преглед и оценка на изпълнението на действията за отстраняване на отклонението и постигнатия напредък.

Чл. 11а. (Нов - ДВ, бр. 1 от 2011 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2012 г., в сила от 21.02.2012 г.) Министърът на здравеопазването може да разреши повторно удължаване на срока за ползване на вода за питейно-битови цели с отклонение за период не по-дълъг от три години въз основа на информацията от извършения преглед и оценка на действията по чл. 11, ал. 3 и становище от директора на РЗИ.

(2) В случаите по ал. 1 министърът на здравеопазването предоставя на Европейската комисия подробна информация по чл. 11, ал. 3, както и мотиви за повторното удължаване на срока за ползване на вода за питейно-битови цели с отклонение.

Чл. 11б. (Нов - ДВ, бр. 1 от 2011 г.) В изключителни случаи министърът на здравеопазването може да поиска от Европейската комисия да разреши ползването за трети път на вода за питейно-битови цели с отклонение, за срок не по-дълъг от три години. Европейската комисия се произнася в тримесечен срок.

Чл. 11в. (Нов - ДВ, бр. 1 от 2011 г.) (1) Разрешенията по чл. 11, 11а и 11б се издават въз основа на постъпило заявление от съответната водоснабдителна организация, в което се посочват:

1. наименованието и адресът на водоснабдителната организация;
2. мотивите за искане на разрешение за ползване на вода за питейно-битови цели с отклонение;
3. показателят, за който се иска разрешаване на отклонение, и данните от предходен мониторинг;
4. зоната на водоснабдяване, засегнатият географски район, общото количество вода, доставяно в денонощие, броят население, обектите за производство на храни, които използват водата;
5. подходящата схема за мониторинг с повишена честота на вземане на проби, ако е необходимо;
6. резюме на плана за необходимите мерки за отстраняване на отклонението, включително график за дейностите, оценка на разходите и условия за преразглеждане на плана.

(2) Когато предоставените данни по ал. 1 не дават достатъчна информация за вземане на решение, министърът на здравеопазването има право да изисква по-подробни сведения за обстоятелствата по т. 1 - 6.

(3) В случаите по чл. 11 и 11а министърът на здравеопазването се произнася в срок до 25 дни от подаване на заявлението по ал. 1, като издава разрешение или прави мотивиран отказ.

(4) Отказът по ал. 3 подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 11г. (Нов - ДВ, бр. 1 от 2011 г.) (1) Разрешението за ползване на вода за питейно-битови цели с отклонение съдържа:

1. основанията за издаване на разрешението;

2. показателя, за който се отнася отклонението, и данни от предходен мониторинг;

3. максималната стойност, до която се разрешава отклонение от съответната допустима стойност на показателя, определена с наредбата;

4. зоната на водоснабдяване, засегнатия географски район, общото количество вода, доставяно в денонощие, броя население, обекти за производство на храни, които използват водата;

5. подходяща схема за мониторинг с повишена честота на вземане на проби, ако е необходимо;

6. резюме на плана за необходимите мерки за отстраняване на отклонението, включително график за дейностите, оценка на разходите и условия за преразглеждане на плана;

7. срок, за който се разрешава отклонението.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2012 г., в сила от 21.02.2012 г.) В случаите, когато несъответствието с допустимите стойности на показателите по приложение № 1 е незначително и предприетите в съответствие с чл. 10, ал. 2 действия са достатъчни за отстраняване на проблема в срок от 30 дни, директорът на съответната РЗИ може да разреши ползване на вода за питейно-битови цели с отклонение, като определи максималната стойност, до която се допуска отклонението, и срок за отстраняването му.

(3) Алинея 2 не се прилага, когато в дадена зона за водоснабдяване е установено несъответствие с допустимата стойност по един и същ показател в продължение на повече от 30 дни общо през последните 12 месеца.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2012 г., в сила от 21.02.2012 г.) При издаване на разрешение за ползване на вода за питейно-битови цели с отклонение, с изключение на случаите по ал. 2, РЗИ и съответната водоснабдителна организация са длъжни своевременно и по подходящ начин съвместно да информират засегнатите потребители за издаденото разрешение и условията по него, като осигурят даване на съвети и консултации за рисковите групи от населението.

(5) Министърът на здравеопазването уведомява Европейската комисия в срок до два месеца за всяко издадено разрешение по чл. 11, 11а и 11б за зони на водоснабдяване с разпределяно количество вода над 1000 м³ средно на ден или с население, свързано към водоснабдителната система над 5000 човека, като предоставя и информацията по ал. 1.

Чл. 12. (Изм. - ДВ, бр. 1 от 2011 г.) За питейна вода, предназначена за продажба в бутилки, кутии или други опаковки, не се разрешават отклонения от изискванията по приложение № 1.

Раздел VII

Изисквания към материали и реагенти, използвани за обработка и пренос на питейна вода

Чл. 13. (1) В процеса на дезинфекция и обработка, както и при изграждане на инсталации и съоръжения за подготовка и разпределение на питейна вода се използват само безопасни за здравето реагенти и материали, сертифицирани от акредитирани органи по сертификация, за контакт с питейна вода и/или одобрени от Министерството на здравеопазването.

(2) Питейната вода не трябва да съдържа вещества, мигриращи от контактуващи с нея материали, остатъци от реагенти, дезинфектанти и съдържащи се в тях примеси, в концентрации, които превишават количеството, необходимо за постигане целите на тяхното приложение и/или които представляват опасност за здравето.

(3) (Нова - ДВ, бр. 1 от 2011 г.) Изискванията по ал. 2 се прилагат и за веществата и материалите, използвани за изграждане на нови инсталации и съоръжения, както и по отношение на примесите с

произход от тях.

Раздел VIII

Информация и отчети

Чл. 14. (Изм. - ДВ, бр. 1 от 2011 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2012 г., в сила от 21.02.2012 г.) Водоснабдителните организации предоставят данните от извършения мониторинг по чл. 7 на съответната РЗИ.

(2) Данните по ал. 1 се предоставят ежемесечно най-късно до 20-о число на следващия месец по зони на водоснабдяване съгласно изготвен от Министерството на здравеопазването електронен формат, в съответствие с изискванията за докладване на Европейската комисия.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2012 г., в сила от 21.02.2012 г.) Регионалната здравна инспекция извършва преглед и оценка на постъпилите от съответните водоснабдителни организации данни и при необходимост изисква допълване или корекция на данните.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2012 г., в сила от 21.02.2012 г.) За всяка една зона на водоснабдяване РЗИ добавя към получените от водоснабдителните организации данни данните от извършения от инспекцията мониторинг по чл. 8.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2012 г., в сила от 21.02.2012 г.) Данните от извършения от водоснабдителните организации и РЗИ мониторинг за всяка зона на водоснабдяване се предоставят ежемесечно на Министерството на здравеопазването най-късно до 30-о число на следващия месец съгласно изготвен от Министерството на здравеопазването електронен формат, в съответствие с изискванията за докладване на Европейската комисия.

(6) Министерството на здравеопазването извършва преглед и оценка на постъпилите по ал. 5 данни и при необходимост изисква допълване или корекция на данните.

Чл. 14а. (Нов - ДВ, бр. 1 от 2011 г.) (1) (Доп. – ДВ, бр. 102 от 2014 г.) Без да се засягат разпоредбите на глава втора на Закона за опазване на околната среда, Министерството на здравеопазването въз основа на получените по реда на чл. 14 данни изготвя ежегодно обобщен национален доклад за качеството на водата за питейно-битови цели, като взема предвид разпоредбите на чл. 2, ал. 1, т. 3 и 4, чл. 5, чл. 9, ал. 1, чл. 10 и чл. 11г, ал. 4 и 5.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2012 г., в сила от 21.02.2012 г.) За изготвянето на доклада по ал. 1 при необходимост Министерството на здравеопазването може да изисква допълнителна информация от водоснабдителните организации и РЗИ.

(3) (Доп. – ДВ, бр. 102 от 2014 г.) Без да се засягат разпоредбите на глава втора на Закона за опазване на околната среда, Министерството на здравеопазването на всеки три години изготвя сборен национален доклад, съставен от съответните доклади по ал. 1, който се публикува в рамките на една година след края на отчетния период. Първият доклад се изготвя за периода 2002 - 2004 г.

(4) Министерството на здравеопазването предоставя на Европейската комисия доклада по ал. 3 в срок от два месеца след неговото публикуване, като с първия доклад се предоставя и информация по прилагането на чл. 6, ал. 4 и приложение № 1, таблица Б, забележка (10).

(5) В случай че Европейската комисия е разработила конкретни насоки за докладване от страните членки, Министерството на здравеопазването може да изпълни задълженията по ал. 4 чрез предоставяне на данните по чл. 14 и друга информация съгласно утвърден електронен формат.

Чл. 15. (Изм. - ДВ, бр. 1 от 2011 г.) Водоснабдителните организации и органите на ДЗК са длъжни да осигуряват достъп на потребителите до адекватна и актуална информация за качеството на питейната вода.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ **(Загл. изм. - ДВ, бр. 1 от 2011 г.)**

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. "Питейна вода" е вода за питейно-битови цели:

а) (изм. – ДВ, бр. 102 от 2014 г.) в нейното природно състояние или след обработка, предназначена за пиене, приготвяне на храна и други битови цели, независимо от нейния произход и независимо от това дали се доставя чрез водоразпределителна мрежа, от цистерна, в бутилки, кутии или други опаковки;

б) (изм. - ДВ, бр. 1 от 2011 г.) използвана в предприятията от хранителната промишленост за производството, преработката, съхранението или продажбата на продукти или на вещества, предназначени за консумация от хора, с изключение на случаите, когато органите на ДЗК са преценили, че качеството на водата не може да повлияе върху безопасността на готовия хранителен продукт.

2. "Вътрешна разпределителна система" е системата от тръбопроводи, съединителни части и приспособления, инсталирани в частта от площадковата водоразпределителна мрежа и/или сградната водопроводна инсталация, от водочерпните прибори за питейна вода при консуматорите до арматурно-водомерния възел, за поддръжката на които доставчикът на водата не носи отговорност по силата на действащата нормативна уредба.

3. "Местен водоизточник" е всеки водоизточник, който може да се използва за пиене и/или водоналиване за питейно-битови нужди, но не е включен във водоснабдителната система на населените места или не се използва за самостоятелно (автономно) питейно-битово водоснабдяване на отделни обществени и производствени обекти, където постоянно или временно пребивават или работят хора.

4. "Обществен местен водоизточник" е местен водоизточник с изградени съоръжения за ползване на водата, който е обществено достъпен и традиционно се използва за пиене и/или водоналиване за питейно-битови нужди.

5. (Изм. - ДВ, бр. 87 от 2007 г., бр. 1 от 2011 г.) "водоснабдителни организации" са В и К операторите по смисъла на чл. 2 от Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги или други юридически лица, които експлоатират водоснабдителна система за питейно-битово водоснабдяване.

6. (Отм. - ДВ, бр. 1 от 2011 г.).

7. "Зона на водоснабдяване" е географски очертан район, в рамките на който се добива или разпределя питейна вода с приблизително еднакви качества, доставяна от един или повече водоизточници.

8. (Нова – ДВ, бр. 102 от 2014 г., в сила от 28.11.2015 г.) "Радиоактивно вещество" е всяко вещество, което съдържа един или повече радионуклиди, чиято активност или концентрация не може да бъде пренебрегната с оглед на радиационната защита.

9. (Нова – ДВ, бр. 102 от 2014 г., в сила от 28.11.2015 г.) "Индикативна доза" е очакваната ефективна доза за една година на поглъщане, получена като резултат от всички радионуклиди, чието наличие е установено във водоснабдителна мрежа, доставяща вода за питейно-битови цели, както с естествен, така и с изкуствен произход, с изключение на тритий, калий-40, радон и кратко живеещи разпадни продукти на радона.

10. (Нова – ДВ, бр. 102 от 2014 г., в сила от 28.11.2015 г.) "Параметрична стойност" е стойност на радиоактивни вещества в питейната вода, над която органите на ДЗК преценяват дали наличието на радиоактивни вещества във водата, предназначена за питейно-битови цели, представлява риск за човешкото здраве, което налага предприемането на действия, като в случай на необходимост

водоснабдителните организации предприемат коригиращи мерки с цел подобряване качеството на водата до равнище, отговарящо на изискванията за защита на човешкото здраве от гледна точка на радиационната защита.

§ 1а. (Нов - ДВ, бр. 1 от 2011 г., доп., бр. 102 от 2014 г.) С тази наредба се въвеждат изискванията на Директива 98/83/ЕО на Съвета от 3 ноември 1998 г. относно качеството на водите, предназначени за човешка консумация (обн., ОВ, Специално издание 2007 г., Глава 15, том 04) и Директива 2013/51/ЕВРАТОМ на Съвета от 22 октомври 2013 г. за определяне на изискванията за защита на здравето на населението по отношение на радиоактивни вещества във водата, предназначена за консумация от човека (обн., ОВ, L 296 от 2013 г.).

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. (Изм. - ДВ, бр. 1 от 2011 г.) Наредбата се издава на основание чл. 135, т. 3 във връзка с чл. 189 от Закона за водите.

§ 3. До въвеждането като БДС на посочените в приложение № 3, таблица А методи за изпитване за определяне на съответните показатели се използват БДС 17335-93 и БДС 17336-93. Тези методи могат да се прилагат в срок до 5 години след въвеждането като БДС на методите, посочени в приложение № 3, таблица А.

§ 4. В срок 7 години от влизане в сила на наредбата могат да се прилагат БДС за методи за изпитване на вода за пиене, които не отговарят на посочените в приложение № 3, таблици Б и В изисквания.

§ 5. (Отм. - ДВ, бр. 1 от 2011 г.).

§ 6. Разпоредбите на чл. 11, ал. 1, 2, 3, 7 и 8 се прилагат от 1 януари 2010 г. До влизане в сила на тези изисквания разрешения за използване на води за питейно-битови цели от нови водоизточници с отклонения от тази наредба се издават само от главния държавен санитарен инспектор по реда на чл. 11, ал. 4 и 5.

§ 7. (1) За показателите от приложение № 1, таблици Б и В - алуминий, трихалометани, електропроводимост и кластридиум перфрингенс, разпоредбите на наредбата се прилагат от 1 януари 2005 г.

(2) За показателите от приложение № 1, таблици Б, В и Г - антимонон, бензен, бенз(а)пирен, бор, бромати, 1,2-дихлоретан, живак, никел, общ органичен въглерод, пестициди, пестициди общо, полициклични ароматни въглеводороди, тетрачлоретан, тричлоретан и тритий, разпоредбите на наредбата се прилагат от 1 януари 2007 г.

§ 8. (Изм. - ДВ, бр. 1 от 2011 г.) Контролът по спазване изискванията на тази наредба се осъществява от органите на ДЗК по реда на Закона за водите и Закона за здравето.

НАРЕДБА за изменение и допълнение

на Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата,

предназначена за питейно-битови цели

(ДВ, бр. 1 от 2011 г.)

.....

§ 25. Навсякъде в текста на наредбата абревиатурата "ДСК", се заменя с "ДЗК", а думите "местните компетентни органи" се заменят с "водоснабдителните организации и РИОКОЗ".

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 1

от 2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води

(ДВ, бр. 15 от 2012 г., в сила от 21.02.2012 г.)

.....

§ 125. Навсякъде в Наредба № 9 от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели (обн., ДВ, бр. 30 от 2001 г.; изм., бр. 87 от 2007 г. и бр. 1 от 2011 г.) думите "регионалните инспекции за опазване и контрол на общественото здраве", "регионалната инспекция за опазване и контрол на общественото здраве" и "РИОКОЗ" се заменят съответно с "регионалните здравни инспекции", "регионалната здравна инспекция" и "РЗИ".

.....

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

към Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 9

от 2001 г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели

(ДВ, бр. 102 от 2014 г.)

§ 16. Разпоредбите на § 5, т. 1 по отношение на ал. 1, изречение второ и т. 2, § 6, § 10, т. 1, буква "б", § 11, т. 1 по отношение на таблица Б, ред "Естествен уран" и забележка 12 и т. 3, § 12, т. 2, § 13, § 14 и § 15 влизат в сила от 28 ноември 2015 г.

Приложение № 1

към чл. 3, ал. 2, т. 2
(Изм. - ДВ, бр. 1 от 2011 г.,
изм. и доп., бр. 102 от 2014 г.)

Микробиологични показатели

Таблица А. 1

За вода по смисъла на чл. 6, ал. 1, т. 1, 2 и 4.

Показател	Стойност брой КОЕ(1)/m l
Ешерихия коли (E. coli)	0/10 0
Ентерококи	0/10 0

Таблица А. 2

За вода по смисъла на чл. 6, ал. 1, т. 3.

Показател	Стойност брой КОЕ/ml
Ешерихия коли (E. coli)	0/25 0
Ентерококи	0/25 0
Псевдомонас аеругиноза	0/25 0
Брой колонии (микробно число) при 22 °C	100(2)
Брой колонии (микробно число) при 37 °C	20(2)

(1)КОЕ - колонообразуващи единици.

(2)Стойностите на микробните числа са за 1 ml.

Таблица Б (Изм. – ДВ, бр. 102 от 2014 г., в сила от 28.11.2015 г.)			
Химически показатели			
Показател	МС (1)	Еди-ница	Забележки
Акриламид	0,10	µg/l	Забележка (2)
Антимон	5,0	µg/l	
Арсен	10	µg/l	
Бензен	1,0	µg/l	
Бенз(а)пирен	0,010	µg/l	
Бор	1,0	mg/l	
Бромати	10	µg/l	Забележка (3)

Винилхлорид	0,50	µg/l	Забележка (2)
1,2-Дихлоретан	3,0	µg/l	
Епихлорхидрин	0,10	µg/l	Забележка (2)
Живак	1,0	µg/l	
Кадмий	5,0	µg/l	
Мед	2,0	mg/l	Забележка (4)
Никел	20	µg/l	Забележка (4)
Нитрати	50	mg/l	Забележка (5)
Нитрити	0,50	mg/l	Забележка (5)
Олово	10	µg/l	Забележка (4)
Пестициди	0,10	µg/l	Забележки (6) и (7)
Пестициди (общо)	0,50	µg/l	Забележки (6) и (8)
Полициклични ароматни въглеводороди	0,10	µg/l	Забележка (9)
Селен	10	µg/l	
Тетрахлоретен и трихлоретен	10	µg/l	Забележка (10)
Трихалометани (общо)	100	µg/l	Забележка (11)
(В сила от 28.11.2015 г. - ДВ, бр. 102 от 2014 г.) Естествен уран	0,03	mg/l	Забележка (12)
Флуориди	1,5	mg/l	
Хром	50	µg/l	
Цианиди	50	µg/l	

Забележки:

(1) МС – максимална стойност.

(2) Като теоретична концентрация за миграция на остатъчен мономер във водата, определена по изчислителен път въз основа на спецификацията за контактуващия с питейната вода полимерен материал.

(3) Без да се влошава дезинфекцията на водата, стойността трябва да се поддържа възможно най-ниска.

(4) Стойността се прилага за проба питейна вода, взета от крана при подходящ метод на вземане на проби, така че да бъде представителна за средната седмична стойност, приемана

от потребителя, като се вземат предвид и честотата на превишаванията на максималните стойности, които могат да имат отрицателен ефект върху здравето на хората. Методите за вземане на проби и извършването на мониторинга трябва да се прилагат по хармонизиран начин, определен с акт на Европейската комисия.

(5) При съвместно присъствие на нитрати и нитрити сборът от съотношенията на аналитично определената концентрация към съответната МС трябва да бъде по-малък или равен на единица. По отношение на тези показатели трябва да бъдат изпълнени условията:

1. $(\text{нитрати})/50 + (\text{нитрити})/3 \leq 1$, където стойностите са в mg/l;

2. на изход от пречиствателната станция концентрацията на нитритите трябва да е до 0,10 mg/l.

(6) "Пестициди" означава:

- органични инсектициди,
- органични хербициди,
- органични фунгициди,
- органични нематоциди,
- органични акарициди,
- органични алгициди,
- органични родентициди,
- органични слимициди,
- свързани продукти (например растежни регулатори) и съответните метаболити, разпадни продукти и реактиви.

Мониторират се само пестициди, за които съществува вероятност да попаднат в даден водоизточник.

(7) Стойността се отнася за всяко отделно активно вещество, метаболит или реакционен продукт на пестицидите. Максималната стойност за алдрин, диелдрин, хептахлор и хептахлор епоксид е 0,030 µg/l.

(8) Като сума от концентрациите на всички отделни пестициди, открити в процеса на мониторинг, определени количествено.

(9) Като сума от концентрациите на:

бензо(b)флуорантен,

бензо(k)флуорантен,

бензо(ghi)перилен,

индено(1,2,3-cd)пирен.

(10) Като сума от концентрациите на посочените вещества.

(11) Без да се влошава дезинфекцията на водата, стойността трябва да се поддържа възможно най-ниска.

Като сума от концентрациите на:

хлороформ,

бромформ,

дибромхлорметан,

бромдихлорметан.

(12) (В сила от 28.11.2015 г. - ДВ, бр. 102 от 2014 г.) Стойността се отнася за естествения уран като химичен елемент. Радиологичните характеристики на естествения уран са посочени в приложение № 2б, т. 2.

Таблица В

Показатели с индикаторно значение

Показател	МС	Единица	Забележка
Активна реакция	? 6,5 и ? 9,5	pH единици	Забележка(1) и (2)
Алуминий	200	µg/l	
Амониев йон	0,50	mg/l	
Вкус	Приемлив за потребителите и без значими колебания спрямо обичайното за показателя		
Електропроводимост	2000	µS cm ² № (при 20 °C)	Забележка(1)
Желязо	200	µg/l	
Калций	150	mg/l	Забележка(3)
Магнезий	80	mg/l	Забележка(3)
Манган	50	µg/l	
Мирис	Приемлив за потребителите и без значими колебания спрямо обичайното за		

показателя

Мътност		Приемлива за потребителите и без значими колебания спрямо обичайното за показателя		Забележка(4) и (5)
Натрий		200	mg/l	
Общ въглерод	органичен	Без значими колебания спрямо обичайната стойност на показателя		Забележка(6)
Обща твърдост		12	mg?qv/l	Забележка(3)
Остатъчен свободен хлор		0,3 - 0,4	mg/l	Забележка(7)
Перманганатна окисляемост		5,0	mg O2/l	Забележка(8)
Сулфати		250	mg/l	Забележка(1)
Фосфати		0,5	mg/l	
Хлориди		250	mg/l	Забележка(1)
Цвят		Приемлив за потребителите и без значими колебания спрямо обичайното за показателя		
Цинк		4,0	mg/l	
Клостридиум перфрингенс спори	(вкл. спори)	0/100	КОЕ/ml	Забележка(9)
Колиформи		0/100	КОЕ/ml	Забележка(10)
Брой колонии (микробно число) при 22 °С	при	Без значими колебания спрямо обичайната стойност на показателя за съответната вода		

Забележки:

(1) Водата не трябва да е агресивна.

(2) За негазирана вода, предназначена за бутилиране, наливане в кутии или други опаковки, се допуска долна граница до 4,5 рН единици, а за естествено или изкуствено газизирана вода рН може да бъде и по-ниско.

(3) Показателите се определят само за вода от подземни водоизточници, за които няма данни.

- (4) В случай на обработка на вода от повърхностни водоизточници стойността на показателя на изхода на пречиствателната станция не трябва да превишава стойност, еквивалентна на 1 нефелометрична единица мътност, според метода за определяне на показателя.
- (5) Определянето на показателя е съгласно § 4 ПЗР от наредбата.
- (6) Показателят може да не се определя за зони за водоснабдяване, в които се доставят по-малко от 10 000 куб.м вода в денонощие.
- (7) Показателят се определя в първия и всички междинни пунктове на хлориране след осъществен 30-минутен контакт с водата.
- (8) Показателят се определя във всички случаи, когато не се изследва общ органичен въглерод.
- (9) (Изм. и доп. – ДВ, бр. 102 от 2014 г.) Определя се, когато водата е от повърхностен водоизточник или има данни, че се повлиява от такъв. При несъответствие с определената максимална стойност се провежда проучване на водоизточника за наличие на патогенни микроорганизми, включително криптоспоридии, и риска за консуматорите, с цел да се установи, че не съществува никаква потенциална опасност за човешкото здраве. Резултатите от всички подобни изследвания се включват в годишните отчети.
- (10) За вода по смисъла на чл. 6, ал. 1, т. 3 изискването за показателя е 0/250 КОЕ/ml.

Радиологични показатели

(Изм. – ДВ, бр. 102 от 2014 г., в сила от 28.11.2015 г.)

Таблица Г. 1. Параметрични стойности за радон, тритий и индикативна доза на водата, предназначена за питейно-битови цели

Показател	Параметрична стойност	Мерна единица	Забележки
Радон	100	Bq/l	Забележки (1) и (2)
Тритий	100	Bq/l	Забележка (3)
Индикативна доза	0,10	mSv	

Забележки:

(1) При установена параметрична стойност на радон над 100 Bq/l и до 1000 Bq/l водоснабдителните организации и органите на ДЗК съвместно извършват проучване и преценяват дали е необходимо и какви коригиращи действия следва да бъдат предприети при отчитане риска за човешкото здраве, без да се излага на риск питейно-битовото водоснабдяване.

(2) Коригиращи действия се предприемат във всички случаи, когато концентрацията на радон надвишава 1000 Bq/l, с цел осигуряване на радиационна защита.

(3) Завишените нива на тритий могат да се дължат на наличие на други изкуствени радионуклиди. Ако концентрацията на тритий надвишава параметричната му стойност, се изисква анализ на наличието на други изкуствени радионуклиди.

Таблица Г. 2. Контролни нива за обща алфа- и бета-активност

Показател	Контролно ниво	Мерна единица	Забележки
-----------	----------------	---------------	-----------

Обща алфа-активност	0,1	Bq/l	Забележки (1), (2) и (3)
Обща бета-активност	1,0	Bq/l	Забележки (1), (2), (3) и (4)

Забележки:

(1) В случаите, когато общата алфа-активност и общата бета-активност са съответно по-ниски от 0,1 Bq/l и 1,0 Bq/l, се приема, че индикативната доза е по-ниска от параметричната стойност от 0,1 mSv и не е необходимо допълнително радиологично проучване, освен ако е известно от други източници на информация, че във водата са налице конкретни радионуклиди, които могат да станат причина индикативната доза да надвиши стойността от 0,1 mSv.

(2) В случаите, когато общата алфа-активност надвишава 0,1 Bq/l или общата бета-активност надвишава 1,0 Bq/l, се изисква анализ за установяване на конкретни радионуклиди съгласно приложение № 2б.

(3) В случаите, когато е необходимо измерване на радионуклиди съгласно забележки (1) и (2), се взема предвид цялата необходима информация за вероятните източници на радиоактивност. Тъй като завишените нива на тритий могат да се дължат на наличие на други изкуствени радионуклиди, нивата на тритий, обща алфа-активност и обща бета-активност следва да бъдат измерени в една и съща проба.

(4) По целесъобразност общата бета-активност може да се замени с остатъчна бета-активност след изваждане на обемната активност К-40.

Приложение № 2

към чл. 7, ал. 2
(Изм. и доп. - ДВ, бр. 1 от 2011 г.,
изм., бр. 15 от 2012 г.,
в сила от 21.02.2012 г.,
изм. и доп., бр. 102 от 2014 г.)

Мониторинг

Таблица А

Минимум показатели за анализ при постоянния мониторинг

Показател	Забележки
Активна реакция	
Алуминий	Забележка(1) и (3)
Амониев йон	

Вкус	
Електропроводимост	
Желязо	Забележка(2) и (3)
Манган	
Мирис	
Мътност	
Нитрати	Забележка(4) към приложение № 1, табл. Б
Нитрити	Забележка(4) към приложение № 1, табл. Б
Остатъчен свободен хлор	
Цвят	
Ешерихия коли	
Клостридиум перфрингенс (вкл. спори)	Забележка(3) и (4)
Колиформи	
Микробно число при 22 °C и 37 °C	Забележка(5)
Псевдомонас аеругиноза	Забележка(5)

Забележки:

- (1) Определя се, ако се използват алуминийсъдържащи коагуланти.
- (2) Определя се, ако се използват желязосъдържащи коагуланти.
- (3) С изключение на случаите, уточнени в забележките, показателят се мониторира по схемата, определена за периодичния мониторинг.

(4) Определя се в случаите, когато водата е от повърхностен водоизточник или има данни, че се повлиява от такъв.

(5) Определя се за вода по чл. 6, ал. 1, т. 3.

Таблица Б. 1

Минимална честота за пробовземане и анализ на питейна вода по смисъла на чл. 6, ал. 1, т. 1, 2 и 4

Обем(1) вода, добивана и разпределяна в зоната на водоснабдяване м ³ /денонощие	Постоянен мониторинг брой проби в година(2) и (3)	Периодичен мониторинг брой проби в година(2) и (3)
? 100	2	4
>100 ? 1000	4	1
>1000 ? 10 000	4 за първия обем от 1000 м ³ /денонощие и по 3 допълнителни за всеки следващ обем от 1000 м ³ /денонощие	1 за първия обем от 1000 м ³ /денонощие и по 1 допълнителна за всеки следващ обем от 3300 м ³ /денонощие
> 10 000 ? 100 000	4 за първия обем от 1000 м ³ /денонощие и по 3 допълнителни за всеки следващ обем от 1000 м ³ /денонощие	3 за първия обем от 10 000 м ³ /денонощие и по 1 допълнителна за всеки следващ обем от 10 000 м ³ /денонощие
> 100 000	4 за първия обем от 1000 м ³ /денонощие и по 3 допълнителни за всеки следващ обем от 1000 м ³ /денонощие	10 за първия обем от 100 000 м ³ /денонощие и по 1 допълнителна за всеки следващ обем от 25 000 м ³ /денонощие

Таблица Б. 2

Минимална честота за пробовземане и анализ на питейна вода по смисъла на чл. 6, ал. 1, т. 3

(Доп. - ДВ, бр. 102 от 2014 г., в сила от 28.11.2015 г.)

Обем на водата, предназначена за наливане в бутилки, кугии или други опаковки(1) м ³ /денонощие	Постоянен мониторинг брой проби в година	Периодичен мониторинг брой проби в година (5)
? 10	1	1
> 10 ?60	12	1
> 60	1 за всеки 5 м ³ от общия обем	1 за всеки 100 м ³ от общия

Забележки:

(1) Обемите се изчисляват като средни количества за календарната година.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2012 г., в сила от 21.02.2012 г.) В случаите на краткотрайно режимно водоснабдяване, когато водата се доставя в цистерна, броят на пробите се определя от водоснабдителните организации и РЗИ за всеки конкретен случай.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 102 от 2014 г.) Броят проби може да бъде редуциран в съответствие с разпоредбите на чл. 9, ал. 2.

(4) (Нова - ДВ, бр. 1 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г.) 1 проба на 2 години.

(5) (Нова – ДВ, бр. 102 от 2014 г., в сила от 28.11.2015 г.)

Мониторингът по радиологичните показатели, посочени в приложение № 1, таблица Г. 1, се извършва не по-малко от веднъж годишно независимо от обема на водата, предназначена за наливане в бутилки, кутии или други опаковки.

Приложение № 2а

към чл. 7, ал. 5

(Ново – ДВ, бр. 102 от 2014 г.,
в сила от 28.11.2015 г.)

Мониторинг на радиоактивните вещества

1. Общи принципи и честота на мониторинга.

За радиологичните показатели, за които са определени параметрични стойности, респективно контролни нива в приложение № 1, таблици Г. 1 и Г. 2, е необходимо да се извършва мониторинг.

При наличие на естествени радионуклиди в питейната вода, когато резултатите от проведен предходен мониторинг са показали стабилна концентрация на радионуклидите, органите на ДЗК и водоснабдителните организации могат да вземат съвместно решение за намаляване честотата на мониторинга съгласно приложение № 2, таблица Б.1, при отчитане риска за човешкото здраве.

В случаите, когато за конкретна зона на водоснабдяване са проведени представителни проучвания, мониторинг и/или изследвания на водата или е налице друга надеждна информация, които да установяват, че радонът, третият и индикативната доза са под съответните параметрични стойности, посочени в приложение № 1, таблица Г. 1, и при условие, че няма настъпила промяна, свързана с водоснабдяването, която има вероятност да повлияе върху концентрацията на радиоактивните вещества в питейната вода, мониторингът на радиоактивните вещества може да се извършва най-малко веднъж на пет години.

В този случай водоснабдителните организации и органите на ДЗК съвместно уведомяват МЗ за взетото решение мониторингът на радиологичните вещества да се извършва веднъж на пет години, като предоставят данни от проведени проучвания, предходен мониторинг или изследване, които доказват, че качеството на водата е постоянно и не се очаква в конкретната зона на водоснабдяване стойностите на радиологичните показатели за определения петгодишен период да надвишат нормативно определените.

Министерството на здравеопазването извършва преглед и оценка на представените данни и при необходимост изисква допълване или корекция на данните и потвърждава или не потвърждава взетото от водоснабдителните организации и органите на ДЗК решение, за което ги уведомява писмено.

При потвърждаване на решението Министерството на здравеопазването представя на Европейската комисия основанията за взетото решение, като предоставя цялата документация, включително и данните от всяко проведено проучване, мониторинг или изследване.

В случаите, когато Министерството на здравеопазването е потвърдило взетото решение, разпоредбите относно изискванията за минималната честота на вземанията на проби и на анализите съгласно приложение № 2, таблица Б. 1, не се прилагат.

Когато за съответната зона на водоснабдяване няма данни от извършени проучвания, предходен мониторинг и/или изследвания на водата или друга надеждна информация, които да установяват, че радиологичните показатели са под съответните параметрични стойности, посочени в приложение № 1, таблица Г. 1, мониторингът на тези показатели се извършва съобразно посочените по-долу принципи:

2. Радон.

За да се определят степента и естеството на възможното излагане на въздействието на радон чрез питейната вода, произхождаща от различни видове подземни водоизточници в различни геоложки райони, водоснабдителните организации и/или органите на ДЗК извършват или възлагат провеждането на представителни проучвания за съответната зона на водоснабдяване. Проучванията се извършват така, че основните параметри, по-специално геоложките и хидроложките характеристики на района, радиоактивността на скалите или почвата и видът подземен водоизточник, да могат да бъдат установени и използвани за насочване на бъдещите действия към зони на водоснабдяване с възможно по-високо ниво на експозиция на радон.

Мониторинг на концентрацията на радон се извършва, когато на база на резултатите от представителните проучвания или друга надеждна информация има основание да се смята, че параметричната стойност, определена съгласно приложение № 1, таблица Г. 1, може да бъде надвишена. В тези случаи мониторингът се провежда с честота съгласно приложение № 2, таблица Б. 1.

3. Тритий.

Мониторинг на тритий в питейната вода се извършва в зони на водоснабдяване, при които в рамките на водосборния басейн на съответния водоизточник има антропогенен източник на тритий или на други изкуствени радионуклиди и не може да се докаже, въз основа на други програми за наблюдение или проучване, че нивото на тритий е под параметричната стойност, посочена в приложение № 1, таблица Г.1. Когато е необходимо да се провежда мониторинг на тритий, той се извършва с честотата, посочена в приложение № 2, таблица Б.1. В случаите, когато концентрацията на тритий надвишава параметричната стойност по приложение № 1, таблица Г.1, е необходимо извършване на изследване за наличие на други изкуствени радионуклиди. Радионуклидите, които ще се измерват при установяване на концентрации на тритий, надвишаващи параметричната стойност, се определят от органите на ДЗК и водоснабдителните организации, като се взема предвид цялата необходима информация за вероятните източници на радиоактивност.

4. Индикативна доза.

Мониторинг на питейната вода по отношение на индикативната доза се извършва, когато е наличен източник на изкуствена или повишена естествена радиоактивност и не може да се докаже въз основа на други представителни програми за мониторинг или други изследвания, че нивото на индикативната доза в съответната зона на водоснабдяване е под параметричната стойност съгласно приложение № 1, таблица Г.1.

В тези случаи, както и при липса на данни от предходен мониторинг в съответната зона на водоснабдяване се извършва най-малко еднократен анализ за определяне нивата на обща алфа- и обща бета-активност, при необходимост и на съответните радионуклиди, съгласно приложение № 1, таблица Г.2. Този анализ следва да се проведе не по-късно от една година от влизане в сила на наредбата.

В случай че се установи надвишаване на параметричната стойност на индикативната доза, което се дължи на изкуствени радионуклиди, мониторингът по отношение на същите продължава да се извършва с честотата, посочена в приложение № 2, таблица Б.1.

Когато се установи надвишаване на параметричната стойност на индикативната доза, което се дължи на естествени радионуклиди, мониторингът на общата алфа- и бета-активност и на естествените радионуклиди се извършва най-малко четири пъти годишно за зоните на водоснабдяване, в които се добива и разпределя над 1000 куб. м вода за 24 часа и/или се водоснабдяват над 5000 човека. За останалите зони на водоснабдяване мониторингът се извършва с честота съгласно приложение № 2, таблица Б.1.

Проверка на индикативната доза се извършва и във всички случаи на промяна, свързана с водоснабдяването, която има вероятност да повлияе върху концентрацията на радиоактивните вещества в питейната вода.

5. Пречистване на водата.

Когато се извършва пречистване на питейната вода за намаляване на нивото на радионуклиди във водата, се извършва мониторинг с честотата, посочена в приложение № 2, таблица Б.1, за да се осигури продължителната ефикасност на пречистването.

6. Минимална честота на вземане на проби и анализи.

Минималната честота на вземане на проби и анализи при мониторинга на питейната вода, доставяна чрез водоснабдителната мрежа или цистерна или използвана в предприятия на хранително-вкусовата промишленост, се определят съобразно посочените в т. 1 – 4 принципи и приложение № 2, таблица Б.1.

7. Осредняване.

Когато параметричната стойност е надвишена в дадена проба, органите на ДЗК и водоснабдителните организации съвместно определят доколко повторното вземане на проби е необходимо, за да се гарантира, че измерените стойности са представителни за средната обемна активност за цяла година.

Приложение № 2б

към чл. 9, ал. 1
(Ново – ДВ, бр. 102 от 2014 г.,
в сила от 28.11.2015 г.)

Мониторинг на индикативната доза и аналитични работни характеристики

1. Мониторинг за спазване на индикативната доза.

Мониторингът по отношение индикативната доза на питейната вода може да се извършва чрез определяне на общата алфа- и общата бета-активност или чрез определяне на конкретни радионуклиди или отделен радионуклид:

а) мониторингът на индикативната доза чрез определяне на общата алфа-активност и общата бета-активност се извършва в съответствие с приложение № 1, таблица Г.2 и

б) при извършване на мониторинг на индикативната доза чрез определяне на конкретни радионуклиди или отделен радионуклид, в случай че за определен радионуклид обемната активност надвишава 20 % от съответната вторична концентрация или концентрацията на тритий надвишава параметричната стойност, посочена в приложение № 1, таблица Г.1, се изисква извършване на анализ за допълнителни радионуклиди, които се определят от органите на ДЗК и водоснабдителните организации, като се взема предвид цялата необходима информация за вероятните източници на радиоактивност.

2. Изчисляване на индикативната доза.

Индикативната доза се изчислява чрез измерената концентрация на радионуклидите и дозовите коефициенти съгласно Наредбата за основните норми за радиационна защита, приета с ПМС № 229 от 2012 г., препоръките на Международната комисия за радиационна защита или на базата на по-нови данни, признати от органите на държавния здравен контрол, на основата на годишния прием на вода (730 l за възрастни). Когато е изпълнено следното неравенство, може да се приеме, че индикативната доза е по-малка от параметричната стойност от 0,1 mSv, и да се счете, че не се изисква допълнително изследване:

$$\sum_{i=1}^n \frac{C_i(\text{obs})}{C_i(\text{der})} \leq 1$$

където:

$C_i(\text{obs})$ = наблюдаваната концентрация на радионуклида i

$C_i(\text{der})$ = вторичната концентрация на радионуклида i

n = броят на откритите радионуклиди.

Вторична концентрация за радиоактивност във водата, предназначена за питейно-битови цели (1)

Произход	Нуклид	Вторична концентрация
Естествен	U-238 (2)	3,0 Bq/l
	U-234 (2)	2,8 Bq/l
	Ra-226	0,5 Bq/l
	Ra-228	0,2 Bq/l
	Pb-210	0,2 Bq/l
	Po-210	0,1 Bq/l
Изкуствен	C-14	240 Bq/l

	Sr-90	4,9 Bq/l
	Pu-239/Pu-240	0,6 Bq/l
	Am-241	0,7 Bq/l
	Co-60	40 Bq/l
	Cs-134	7,2 Bq/l
	Cs-137	11 Bq/l
	I-131	6,2 Bq/l

(1) В таблицата са включени стойности за най-често срещаните естествени и изкуствени радионуклиди; това са точни стойности, изчислени за доза от 0,1 mSv, за годишен прием от 730 литра и при използване на дозовите коефициенти, определени в таблица А от приложение III към Директива 96/29/Евратом; вторичните концентрации за други радионуклиди могат да се изчислят на същата база и стойностите могат да се актуализират въз основа на по-нови данни, признати от органите на държавния здравен контрол.

(2) Посочените в таблицата стойности се отнасят само за радиологичните характеристики на урана. Максималната стойност по отношение химичната токсичност на естествения уран е посочена в приложение № 1, таблица Б.

3. Работни характеристики и методи за анализ.

За посочените параметри и радионуклиди използваният метод за анализ трябва като минимум да позволява измерване на обемните активности при установената по-долу граница на откриваемост:

Параметри и радионуклиди	Граница на откриваемост (Забележки (1) и (2))	Забележки
Тритий	10 Bq/l	Забележка (3)
Радон	10 Bq/l	Забележка (3)
Обща алфа-активност	0,04 Bq/l	Забележка (4)
Обща бета-активност	0,4 Bq/l	Забележка (4)
U-238	0,02 Bq/l	
U-234	0,02 Bq/l	
Ra-226	0,04 Bq/l	

Ra-228	0,02 Bq/l	Забележка (5)
Pb-210	0,02 Bq/l	
Po-210	0,01 Bq/l	
C-14	20 Bq/l	
Sr-90	0,4 Bq/l	
Pu-239/Pu-240	0,04 Bq/l	
Am-241	0,06 Bq/l	
Co-60	0,5 Bq/l	
Cs-134	0,5 Bq/l	
Cs-137	0,5 Bq/l	
I-131	0,5 Bq/l	

Забележки:

(1) Границата на откриваемост се изчислява в съответствие със стандарт ISO 11929: Определяне на характерните граници (праг за вземане на решение, граница на откриваемост и граници на доверителен интервал) за измервания на йонизиращи лъчения – основи и приложения с вероятности за грешки от 1-ви и 2-ри род, 0,05 всяка.

(2) Неопределеностите на измерването се изчисляват и докладват като комбинирани стандартни неопределености или като разширени стандартни неопределености с фактор на покриване 1,96 в съответствие с Ръководството на ISO за изразяване на неопределеността на измерванията.

(3) Границата на откриваемост за тритий и за радон е 10 % от параметричната им стойност от 100 Bq/l.

(4) Границата на откриваемост за общата алфа-активност и общата бета-активност е 40 % от контролното ниво, съответно от 0,1 и 1,0 Bq/l.

(5) Границата на откриваемост се прилага само за първоначална проверка на индикативната доза за нови водоизточници. Когато първоначалната проверка покаже, че не е много вероятно Ra-228 да превишава 20 % от вторичната концентрация, границата на откриваемост може да бъде повишена до 0,08 Bq/l за рутинните измервания, специфични за нуклида Ra-228, докато не се изиска последваща повторна проверка.

Приложение № 3

към чл. 9, ал. 8

(Изм. и доп. - ДВ, бр. 1 от 2011 г.,
изм., бр. 102 от 2014 г.,
в сила от 28.11.2015 г.)

Методи за анализ

Таблица А

Показател	Метод
Колиформи и Ешерихия коли	БДС EN ISO 9308-1
Ентерококи	БДС EN ISO 7899-2
Псевдомонас аеругиноза	БДС EN 12780
Брой колонии при 22 °С и 37 °С	БДС EN ISO 6222
Клостридиум перфрингенс (вкл. спори)	БДС EN 26461-2

Таблица Б

За посочените по-долу показатели методите за анализ трябва като минимум да измерват концентрации, равни на стойностите на показателите, с точност, прецизност и граница на откриване, както е посочено. Резултатът трябва да бъде изразен със същия брой десетични знаци, както при стойностите на показателите в приложение № 1, таблици Б и В.

Показатели	Точност в % от стойността на показателя(1)	Прецизност в % от стойността на показателя(2)	Граница на откриване в % от стойността на показателя(3)	Забележка
1	2	3	4	5
Акриламид				Забележка (4)
Алуминий	10	10	10	
Амониев йон	10	10	10	
Антимон	25	25	25	
Арсен	10	10	10	
Бенз(а)пирен	25	25	25	
Бензен	25	25	25	
Бор	10	10	10	
Бромати	25	25	25	
Кадмий	10	10	10	
Хлориди	10	10	10	
Хром	10	10	10	

Електропровод имост	10	10	10	
Мед	10	10	10	
Цианиди	10	10	10	Забележка (5)
1,2-Дихлоретан	25	25	10	
Епихлорхидрин				Забележка (4)
Флуориди	10	10	10	
Желязо	10	10	10	
Олово	10	10	10	
Манган	10	10	10	
Живак	20	10	20	
Никел	10	10	10	
Нитрати	10	10	10	
Нитрити	10	10	10	
Окисляемост	25	25	10	Забележка (6)
Пестициди	25	25	25	Забележка (7)
Полициклични ароматични въглеродороди	25	25	25	Забележка (8)
Селен	10	10	10	
Натрий	10	10	10	
Сулфати	10	10	10	
Тетрахлоретен	25	25	10	Забележка (9)
Трихлоретен	25	25	10	Забележка (9)
Трихалометани общо	25	25	10	Забележка (8)
Винилхлорид				Забележка (4)

Забележки:

(1) Точност е систематичната грешка и представлява разликата между средната стойност на голям брой повторно извършени измервания и точната стойност.

(2) Прецизност е случайната грешка и обикновено се изразява като стандартно отклонение (в дадена партида и между партиди) на представителни резултати спрямо средната стойност. Приемливата прецизност е равна на удвоеното относително стандартно отклонение.

(3) Граница на откриване е:

- или три пъти относителното стандартно отклонение в дадена партида обичайна проба, съдържаща ниска концентрация на параметъра,
- или пет пъти относителното стандартно отклонение в дадена партида работна проба.

(4) Контролира се чрез спецификацията на продукта.

(5) Методът трябва да позволява измерване на общи цианиди във всички форми.

(6) Окисляването трябва да се извършва за десет минути при 100°C в кисела среда, като се използва перманганат.

(7) Посочените характеристики се отнасят за всеки отделен пестицид.

(8) Характеристиките на метода за определяне на отделни вещества, влизаци в състава на отделните показатели, се определят на база 25 % от посочената в приложение № 1 МС.

(9) Характеристиките на метода за определяне на отделни вещества, влизаци в състава на показателя, се определят на база 50% от посочената в приложение № 1 МС.

Таблица В

Показател	Метод	Забележки
Вкус	БДС	Забележка(1)
Калций	БДС	Забележка(1)
Магнезий	БДС	Забележка(1)
Мирис	БДС	Забележка(1)
Мътност	БДС	Забележка(1) и (2)
Общ органичен въглерод	БДС	Забележка(1)
Обща твърдост	БДС	Забележка(1)
Остатъчен свободен хлор	БДС	Забележка(1)
Фосфати	БДС	Забележка(1)
Цвят	БДС	Забележка(1)
Цинк	БДС	Забележка(1)
pH	БДС	Забележка (1) и (3)

Забележки:

(1) Да се използват действащи БДС, БДС ISO или БДС EN методи.

(2) Методът за определяне на мътността при мониторинга на обработени повърхностни води трябва като минимум да измерва концентрация, равна на 1 нефелометрична единица с точност, възпроизводимост и степен на откриваемост от 25 %.

(3) Методът за анализ трябва да измерва концентрации, равни на стойността на показателя с точност и възпроизводимост от 0,2 рН единици.